

Radio-

S Ä H K Ö T T Ä J Ä

*Valtakunnallinen viestimuistomerkki paljastettiin
Riihimäellä 5. 3. 1968*

HUHTIKUU

•

1968

2

Visi-Radio Oy

Kotka, Keskuskatu 26, puh. 13770
Työajan jälkeen puh. 62343

**Suomen suurimman vientisataman
ainoa tutka- ja radioerikoishuolto**

OY THOMBROKERS AB

Shipbrokers - Chartering agents -
Shipowner
Et. Esplanadikatu 18, Helsinki 13
Telephone 61 211
Telex 12-544, 12-644
Telegrams: "thombro"

LYHYTAALTOLÄHETYKSET

Porin 19 m (15155 ja 15185 kHz) 100 kW lähetin on korjattu ja lyhytaaltolähetykset jatkuvat aikataulujen mukaisesti 22. 3. 1968 alkaen.

Oy YLEISRADIO Ab
Jakeluteknillinen osasto

Startrading oy-ab

FABIANINKATU 5 FABIANSGATAN

Huolto/Service 634 519
Myynti/Försäljning 653 590 telex 12-1489
kontt.ajan jälkeen } 652 809
eff. kontorstid }

STARTRADING

— Myy ja huoltaa laivaradiolaitteita, tutkia, kaiku-
luotaimia, hyrräkompassseja ja automaattiohjous-
laitteita.
— Försäljning och service av fartygsradio, radar,
gyrokompasser och autosstyrnings apparater.

*Liiton
Kukkapaalvelu*

QUQQAQSO

Liittomme kukkapaalvelu toimii nyt tehokkaimmin kuin koskaan. On hyvä ilmoittaa messien seinillä ruusunpunaisin kissankokoisin kirjaimin, että henkilökunnan kukkasähkeitä voidaan lähettää vaikkapa jo huhtikuun puolella.

Että kukat ehtisivät ajoissa äideille, olisi QUQQAQSO yritettävä saada viimeistään 8.—9. 5. -68. Liiton toimistossa ei työskennellä lauantaisin.

ASKARTELUKILPAILU 1968

Tervetuloa kilpailemaan Kauppalaivaston huoltoneuvoston askartelukilpailuun 1968.

Kilpailu on avoinna kaikille Suomen kauppalaivastossa palveleville sekä maissa oleville merenkulkujärjestöjen jäsenille.

Kilpailuun kuuluvat seuraavat lajit:

- A. Valokuvaus
 - a) mustavalkoiset henkilökuvat
 - b) mustavalkoiset työkuvat
 - c) mustavalkoiset muut kuvat
 - d) väripaperikuvat ja diapositiivit
- B. Taide
 - a) öljy-, vesi- ym maalaukset
 - b) piirrookset
 - c) veistokset ja mosaiikki
- C. Kätevyystyöt
 - a) pienoislavamallit
 - b) pullolauvat

- c) metallityöt
- d) puutyöt
- e) punonta- ja solmutyöt
- f) ompelu- ja muut käsityöt

Jokaisessa sarjassa jaetaan 3 kunniakirjaa. Raha-palkintoja jaetaan palkintolautakunnan harkinnan mukaan.

Kilpailutyöt palautetaan kilpailun jälkeen omistajilleen.

Kilpailutyöt on varustettava nimimerkillä ja lähetettävä viimeistään 1. 9. 1968 mennessä Kauppalaivaston huoltoneuvoston toimistoon, osoite: Dagmarinkatu 7 B 40, Helsinki 10.

Mukaan liitetyssä, samalla nimimerkillä varustetussa, suljetussa kirjekuoressa tulee olla kilpailijan nimi ja selvä osoite.

KAUPPALAIVASTON HUOLTONEUVOSTO —
HANDELSFLOTTANS VÄLFÄRSRÅD R.Y.

Radiosähköttäjä

16. 4. 1968

N:o 2 1968 Kansainvälisten radiosähköttäjäien äänenkannattaja
Huhtikuu Julkaisija: Suomen Radiosähköttäjäliitto r.y., H:ki
19. vuosikerta Pää- ja vastaava toimittaja P. Siili
("Radiolennätin" 1930-31 - "Radio OH" 1932-49 - "Radiosähköttäjä" 1950-)

Herrasmiessopimukset liittomme akilleenkantapää

Hyväksyessään konehenkilökunnan palkkakirjanpitoa koskevan kompromissiehdotuksen liittomme hallitus oli erikoislaatuisen tilanteen edessä. Oli tehtävä enemmistöön nojautuen enemmistön periaatteiden vastainen päätös. Ennen sopimuksen tekoa suoritetuissa tutkimuksissa ilmeni nimittäin, että muutamaa poikkeusta lukuunottamatta laivaradiosähköttäjäjäät pitävät kirjoitustöitä ammattinsa pahimpana epäkohtana ja haluavat päästä niistä eroon. Niukka enemmistö oli kuitenkin sitä mieltä, että liiton hallitus saa tehdä kauppooja konehenkilökunnan palkkakirjanpidosta. Ohjeet olivat näin ristiriitaisia ilmeisesti siitä syystä, että tuo enemmistö oli ryhtynyt hoitamaan konepuolen kirjanpitoa jo ennen kuin liitto sai luvan puuttua tähän työehtosopimuksesta poikkeavaan asiaan. Kaikella on hintansa, sanotaan, mutta kaupankäynti merenkulkijain turvallisuuden kustannuksella oli varmasti hallitukselle vastenmielistä.

Lihava riitä päätyi laihaan sopimukseen. Se ei sanottavasti muuttanut vallitsevaa käytäntöä laivoissa. Muutamat epävarmat saatavat muuttuivat niukasti mutta varmaksi palkaksi. Huolimatta säilytetystä vapaaehtoisuudesta joutuvat ilmeisesti yhä useammat radiosähköttäjäjäät ottamaan konehenkilökunnan palkkakirjanpidon tehtäväkseen. Niille vanhoille radiosähköttäjäjille, jotka vuodesta toiseen ovat pysyneet liiton hallituksen kannalla eivätkä ole noita töitä tehneet, merkitsi sopimus pettymystä. Paha maku suuhun jäi myös niille, jotka aikaisemmin saivat suuremman korvauksen. Hallitus teki joka tapauksessa sopimuksen, jonka sisältö määräytyi enemmistön tekemien ennakkotapausten mukaan. Voimme olla saavutetusta työrauhasta iloisia, samoin siitä, että kirjoitustyö kerrankin sai osakseen tunnustusta.

Vaikka sopimuksen vaikutus käytännön asioihin on vähäinen, kannattaa sitä edeltänyt tapahtumainkulkua painaa tarkasti mieliin. Ensimmäinen teki yksi radiosähköttäjä konepäällikön kanssa herrasmiessopimuksen, sitten teki pari muuta samoin. Kun yhä useampia sopimuksia oli saatu vakiintumaan, levisi tieto kaikkiin laivoihin. Alkoi hienoinen painostus. Kun vihdoinkin enemmistö hoiteli konehenkilökunnan palkkakirjanpitoa, alkoivat toiset mestaroida meidän asiointamme ilmoittamatta siitä etukäteen. Näin paljastui liittomme akilleenkantapää. Työnantajat käyttivät sitä heti hyväkseen. Kukaan

ei voi syyttää ketään, sillä yksin on vaikea taistella järjestön puolesta. Mutta tuo kantapää on operoitava kuntoon. Se liittomme erikoispiirre, että emme ole mitään massaa, vaan kuljemme hajallaan ympäri maailmaa, velvoittaa meitä kantamaan yksilönä suurempaa vastuuta yhteisistä asioistamme.

Missä määrin uusi sopimus vaikuttaa merenkulkijain turvallisuuteen, on tietenkin vaikeasti määriteltävissä. Työnantajapuolelle asia oli pelkkä rahakysymys, liitollemme se oli ennen kaikkea turvallisuuskysymys. Asenteet jäivät ennalleen. Liittomme on ainoa laitos, joka harjoittaa maassamme radioturvallisuutta koskevaa propagandaa. On ymmärrettävää, että turvallisuusseikkojen painottaminen itseämme koskevan asian yhteydessä koetaan työnantajapuolella vastenmieliseksi. Tehdyn sopimuksen jälkipuintina sanottakoon, että radioyhteyksien epävarmuustekijöitä ja laivojen todellisia avunsaantimahdollisuuksia koskeva asiantuntemus tuntuu olevan sekä työnantajien että muiden merenkulkijajärjestöjen keskuudessa pelottavan heikko. Liittomme hallituksen ja jokaisen jäsenen on senvuoksi pidettävä ääntä radioturvallisuudesta. Muutamat liittoon kantautuneet tiedot radiopäivystyksen ja eräiden testaustehtävien laiminlyönnistä kirjoitustöiden takia ovat jo riittävän hälyttäviä. Uusia tapauksia ei tämän sopimuksen vuoksi saa tulla. Yhtä ylityöntuntia vastaava korvaus kutakin konehenkilökunnan vastakirjaa kohti ja siihen liittyvä markkamääräinen lisä eivät merkitse sitä, että nämä työt pitäisi tehdä omalla ajalla tai päivystysaikana. Merellä tehdystä konehenkilökunnan kirjanpito työstä maksetaan ylityökorvaus kuten muustakin kirjoitustyöstä. Jos aika riittää, on asia kunnossa, ellei riitä, on otettava heti yhteys liittoon. Missä määrin uusi sopimus vaarantaa turvallisuutta riippuu siis meistä itsestämme ja vain meistä. Turvallisuuspalvelua ei hoideta väsyneenä muiden töiden lomassa. Se on ensimmäinen ja tärkein velvollisuutemme. Emme ole vastuussa vain oman laivamme radioyhteyksistä, vaan vastaamme suuren kansainvälisen järjestelmän tärkeinä linkkeinä myös niiden merenkulkijain turvallisuudesta, jotka ovat merellä pelkkien radiopuhelinyhteyksien varassa. Tämä meidän on vastaisuudessa pidettävä mielissä solmiessamme taas työehtosopimuksen rinnalle "herrasmiessopimuksia".

VIRKAILIJAIN KANSALAIPOISTO SUURTEN OPISTOJEN LUOKASSA

Ammattissamme ei ole sanottavasti mahdollisuuksia päästä eteenpäin. Uuden ammattikoulutuksen hankkiminen keskikoulun pohjalta tuntuu vaikealta. Hyvä kielitaito vie pitkälle, samoin teknillinen koulu tai opisto, mutta todella laajoja mahdollisuuksia avaa vain lukioluokkien ja ylioppilastutkinnon suorittaminen. Kirjeopistojen ja iltalukukoulujen lisäksi tarjoutuu virkamiesjärjestelmämme mahdollisuus opiskella Virkailijain Kansalaisopistossa joka seuraavassa esittäytyy.

Kuluva lukuvuosi on osoittanut, miten TVK-talosta saatu tilava, nykyaikainen ja nimen omaan opistoa varten suunniteltu huoneisto on lunut aivan uudet mahdollisuudet sen kehittämiseksi. Akustisesti erittäin hyvä sali on tehnyt mahdolliseksi kuorokurssitoiminnan, ja kun siihen saatiin stereolaitteet, musiikkiluennoilla voidaan nauttia korkeatasoisista äänilevynäytteistä. Sali on tehnyt myös mahdolliseksi suurten kurssien järjestämisen, joista mainittakoon navigaatiokurssi, tilintarkastuskurssi, ATK-kurssi sekä kunnallisvirkamiehille järjestetty kansalaistiedon kurssi. Viisi erilaista luokahuonetta ja kolme keskustelupiirejä varten suunniteltua ryhmähuonetta tekevät mahdolliseksi erikokoisten opintopiirien muodostamisen ja sopivien tilojen varaamisen kullekin niistä. Liikuntapiirien tarvitsemia salia ei opistolla ole, mutta sen tarve on saatu tyydytetyksi naapurina olevan Töölön urheilutalon palloiluhallin ja Töölön kansakoulun tilavan voimistelusalin avulla.

Uudet tilat tekevät mahdolliseksi ottaa entistä enemmän opiskelijoita. Syksyllä heitä oli n. 950 ja keväällä n. 100 enemmän. Kaikki kielilinjan piireihin pyrkineet eivät valitettavasti vieläkään mahtuneet. Ensi syksynä heidänkin mahdollisuuksiinsa lisätään perustamalla uusia piirejä ja ottamalla entisiinkin jonkin verran enemmän opiskelijoita. Tänä lukuvuotena otettiin näihin piireihin enintään 16 opiskelijaa. Se onkin sopiva määrä keskustelupiireihin, mutta muihin voidaan ottaa 20—25, ja silloinkin vielä saadaan opetus tehokkaaksi. Opetetaanhan oppikouluissakin kieliä luokissa, joissa on nelisenkymmentä oppilasta!

Ensi lukuvuoden toimintaa suunniteltaessa on erityisesti kiinnitetty huomiota lukiolinjan opiske-

lun uudelleen järjestämiseen. Huomattavin muutos on siinä, että tälle linjalle tullaan ottamaan, paitsi lukion koko kurssia opiskelevia, myös erillisten aineiden opiskelijoita. Tällä tavoin halutaan järjestää eteenpäin pääsyn mahdollisuus sellaisillekin, joille jokin kouluaine on ollut niin vaikea, ettei lukiossa jatkamiseen ole ollut edellytyksiä. He voivat tenttiä opiskelemaansa aineet oppikoulussa ja saada sieltä virallisen todistuksen esim. siitä, että heillä on VIII luokan tiedot ruotsin kielessä. Erilliset aineet sopivat hyvin myös niille, jotka eivät katso tarvitsevana lukion kaikkia aineita tai joiden aika ei riitä niiden opiskeluun.

Erillisten aineiden opiskelun järjestämisestä on myös se etu, että lukiolinjalle valmentavaa kertausrhymää ei enää tarvita. Nekin, jotka eivät ole päässeet VI luokan koko kurssia opiskelemaan todistuksensa tai opiston järjestämien kokeiden perusteella, voivat todennäköisesti päästä opiskelemaan vahvinta ainettaan erillisenä aineena — ehkä paria kolmeakin. Heikoimpia aineita he voivat kerrata kertausrhymällä selviytyäkseen niistä seuraavana syksynä pidettävissä kokeista. Jos he tällöin pääsevät VI luokan koko kurssia opiskelemaan, voivat he jo syyslukukauden alkupuolella tenttiä ne aineet, joita he ovat opiskelleet erillisinä aineina, ja tällöin heille jää keväällä enemmän aikaa muihin tentteihin. Samasta syystä he voivat, mikäli haluavat, VI luokan ryhmässä ollessaan vastaavasti opiskella VII luokan ryhmässä aineita, joissa he ovat lukukauden alussa suorittaneet VI luokan kurssin tentin.

Opiston ohjelma tulee ensi syksynä olemaan suurin piirtein sellainen, miksi se on jo muodostunut seitsemänä lukuvuotena saatujen kokemusten perusteella. Siihe notetaan kuitenkin myös uusia aineita, jonka vuoksi niitä koskevista ehdotuksista ollaan kiitollisia. Opiston postiosoite on: Töölöntullinkatu 8, Helsinki 25. Rehtorin voi tavoittaa puhelimella 413 611, varmimmin klo 9—11.

Opistoon aikuisille lienee seuraava aikataulu tarpeellinen:

Lukiolinjalle pyrkivät voivat toukokuun alusta lähtien saada opistosta ohjeita. Ensimmäinen ilmoittautumisaika päättyy 8. 6. ja toinen 26. 8. Kokeet niille, jotka eivät pääse todistuksen perusteella, 29. 8.—6. 9. Opiskelu alkaa 9. 9.

Muiden linjojen ohjelma ilmestyy 9. 9., ilmoittautuminen 12—14. 9. Opiskelu alkaa 18. 9.

VALTAKUNNALLINEN VIESTIMUISTOMERKKI PALJASTETTU RIIHIMÄELLÄ

Riihimäellä sijaitsevan Viestirykmentin 50-vuotispäivänä 5. 3. 1968 paljastettiin Riihimäellä ns. istuinkivenmäen puistoalueella taiteilija Heikki Varjan suunnittelema valtakunnallinen Viestimuistomerkki. Se on aikaansaatu valtakunnallisen keräyksen tuloksena ja Viestikillan toimesta. Viestimuistomerkkiin on kaiverrettu seuraavat sanat: "Viestitoiminnoissa uurastaneiden ja heidän saavutustensa kunnioittamiseksi. Viestikilta r.y. 5. 3. 1968."

Viestimuistomerkin paljastuspuheen piti Viestikillan valtuuskunnan puheenjohtaja, kenraaliluutnantti evp Olavi Huhtala. Paljastuspuheessaan hän totesi, että kun tekniikka murtautui kuorestaan, alettiin sitä soveltaa Suomenkin etäisissä oloissa. "Emme tällöin olleetkaan sanottavasti jäljessä, koska niin Ruotsi-Suomen kuin Venäjän vallan aikaan maamme sotilaallinen etuvartioasema oli sellainen, että koko valtakunnan edut edellyttivät Suomen viestiverkon kehittämistä. Näitä asemamme erikoisuuksia ovatkin ennakkoluulottomat ja kaukokatseiset maanmiehemme osanneet käyttää hyväksi lähtiessään omalta osaltaan maamme viestiyhteyksiä kehittämään."

"Tätä rakennustyötä he ovat suorittaneet pitkien aikojen kuluessa ja monien vaikeuksien raihattamana ja rajoittamanakin, joskin huomattavimmat edistysaskeleensa tai paremminkin edistyspauksensa työ on saavuttanut maamme itsenäisyyden aikana. Kun palautamme mieliin 50 vuoden takaiset tietoliikennetytydet maassamme ja toisaalta nykyiset laajat radioverkot, tiheän niin valtion kuin yksityisen puhelinverkon automatioineen, monenlaiset tekniikan viimeistä huutoa olevat suuntaradio- eli linkkiyhteydet, koko valtakunnan peittämät yleisradioverkot ja kehittyneen television, valtakunnallisen tutkaverkon superlaitteineen, ulataksir, junaradiot, ym. yleiset ja paikalliset yhteydet, niin vomme todeta, että meillä viestitalalla on rakennettu paljon, hyvin paljon. Voidaankin täydellä syyllä sanoa, että olemme paljastamassa rakentajien muistomerkkiä."

"Tämä viestialojen rakennustyö, jossa tietenkään ei voida unohtaa kotimaisen teollisuuden osuutta, yhtä vähän kuin puolustusvoimain kaluston uusimista ja toiminnan tehostumista, on samalla olellisesti vaikuttanut valtakunnan olojen monenlaiseen kohentumiseen. Nykyaikainen yhteis-

kuntamme olisikin ilman mainittuja yhteyksiä ja laitteita kuin ihminen ilman keskushermostoa.", sanoi kenraaliluutn. Huhtala.

Riihimäen kaupungin puolesta vastaanotti valtakunnallisen viestimuistomerkin kaupunginjohtaja V. O. Mäkinen. Tilaisuuteen oli saapunut runsaslukuinen kutsuvierasjoukko ja satamäärin kaupunkilaisia.

Viestimuistomerkin paljastuspuheen jälkeen alkoi Riihimäen yhteiskoululla

VIESTIRYKMENTIN 50-VUOTISJUHLA

jossa juhlapuheen piti viestitarkastaja eversti A. Brandt. Hän totesi puheessaan, että nykyään kuuluu viestitoiminta erottamattomana osana johtamiseen esikunnissa, toimipaikoissa, aselajeissa maalla, merellä ja ilmassa sekä avaruudessa. "Puolustuslaitos seuraa kehitystä yhdessä Posti- ja lennätinlaitoksen, Puhelinlaitosten liiton, Teknillisen korkeakoulun, Valtion teknillisen tutkimuslaitoksen, Yleisradion ja alan teollisuuslaitosten kanssa. Kehittämällä voimavarat pääsemme teknillisesti hyviin tuloksiin", sanoi puhuja.

Tilaisuudessa esittivät juhlivalle Viestirykmentille onnentoivotuksensa mm. Viestirykmentin ensimmäinen komentaja eversti evp A. R. Saarmaa, Riihimäen kaupungin puolesta kunnallisneuvos H. Elomaa, Posti- ja lennätinhallituksesta pääjohtaja Oiva Saloila, Kipinälennätinlaitoksessa palvelleiden puolesta prof. P. Aro, Viestisäätiöstä R. Kare, Viestiupseeriyhdistyksestä evl. evp A. Karkaus, Viestikillasta sen puheenjohtaja eversti evp Åke Åström ja Suomen Radioamatööriliitosta kapt. Matti Päiviö. Liiton tervehdyksen ja onnentoivotukset esitti juhlivalle Viestirykmentille toiminnanjohtaja Erkki Koivisto. Samalla hän kiitti Viestikillaa valtakunnallisen viestimuistomerkin aikaansaamisesta, joka muistomerkki tulee omalta osaltaan arvokkaalla tavalla säilyttämään kaikkien viestiaselajin piirissä toimineiden muistoa ja joka on tarkoitettu myös kaikkien niiden kansanvälisten radiosähkötäijien muistomerkiksi jotka merenkulun turvallisuuspalvelua suorittaessaan ovat menettäneet henkensä.

Viestirykmentti sai juhlapäivänään vastaanottaa lukuisten onnentoivotusten lisäksi myös runsaasti lahjoja, joista Viestirykmentin komentaja eversti P. Myrskyläinen esitti Viestirykmentin puolesta kiitokset.

S/S PALLAS MYTTY

Suomen Höyrylaiva Osakeyhtiön s/s Pallas, 2220,22 brt, höyrysi helmikuun lopulla viimeisen kerran Suomen lipun alla Haminasta Velsenin ja lastinsa purettuaan edelleen Amsterdamiin telakalle pohjatarkastukseen. Ostons kautta Pallas siirtyi kreikkalaisen Panama-yhtiön omistukseen ja Suomen lippu laskettiin toisena maaliskuuta.

Pallas oli rakennettu Hollannissa 1953 ensimmäisenä kolmen aluksen sarjanaan. Laiva oli ominaisuuksiltaan hyvä merenkäynnissä ja ehkä siihen

aikaan ellei Suomen paras niin ainakin parhaita jäissä kulkijoita. Ja siitä oltiin vakuuttuneita, kuten muuan huvittava tapaus Lontoossa osoittaa: Kahden laivan porukka väitteli olutkapakassa keskenään hartaasti siitä, kumpi laiva on parempi jäissäkulkija. Vihdoin jyräytti Pallaksen konepäällikkö nyrkkinsä pöytään ja sanoi: "Pallas ei ole koskaan istunut kiinni!"

Siihen loppui väittely.

Omasta puolestani voin sanoa, että Pallas oli todella viihtyisä laiva. Siinä oli sekä vanhan että uuden tuntua.

Y.N.T.

Erkki Kurvinen:

Laivaradioasema 1968

Toimistotyöstä on muodostunut instituutio. Kun sitä koskeva riita on taas kerran vältetty, on tullut aika harrastaa rationalisointia.

Vihjeeksi laivojen suunnittelijoille ja impulssiksi meille kaikille julkaisemme kokeen laivasähköttäjän ehdotuksen.

Yritysten piirissä puhutaan ja kirjoitetaan rationalisoinnista, siis työn järkiperaistamisesta ja saattamisesta tekijälleen entistä miellyttävämmäksi. Rationalisoinnin perimmäisenä tarkoituksena on pyrkimys kohottaa työntekijän yritykselle antamaa työpanosta samanaikaisesti parantaen työntekijän työskentelyolosuhteita. Luonnollisesti näiden toimintojen lopullisena päämääränä on yrityksen kilpailukyvyyn sekä taloudellisen tuotoksen kohottaminen.

Aluksilla on kumpaakin rationalisoinnin pääsääntöä sovellettu runsaasti viime vuosien aikana. Ovathan laivat kokeneet melko perusteellisen muodonmuutoksen. Miehistöjen työskentelyolosuhteissa on tapahtunut huimaavia parannuksia. Asunnot ja sosiaaliset tilat ovat yleensä siistejä ja avaria. Yleisarvosana on kaikenkaikkiaan hyvin positiivinen.

Myönteisestä kokonaiskehityksestä huolimatta eivät suunnittelijat kuitenkaan läheskään kaikissa tapauksissa ole paneutuneet riittävällä perusteellisuudella laivaradioaseman tarpeisiin. Muuten ei ole selitettävissä, että yhä edelleen rakennetaan radioasemia, jotka ovat suorastaan häpeäksi muuten hienolle laivalle.

Jotta emme tulisi kolleegeojemme taholta väärinymmärretyksi, haluamme painottaa, että emme tämän kirjoituksemme puitteissa esiinnyt radiosähköttäjä-konttoriyhdistelmän sohdunkantajana, vaan lähdemme siitä tosiseikasta, että sähköttäjä edelleenkin huolehtii erinäisistä paperitoista.

Kuka suunnittelee?

Tuskin kukaan edes uneksii, että rakentava telakka ilman ulkoapäin annettua sysäystä tuntisi mielenkiintoa asettua sähköttäjän asemaan lähtiessään suunnittelemaan radioaseman sijoitusta ja tilankäyttöä. Tosiasiassa telakat eivät edes tunne kaikkia laivaradioaseman vaatimia tarpeita. Tilanne on valoisampi niiden uudisrakennusten kohdalla, joiden tilaajavarustamon palveluksessa on kokenut laivasähköttäjä, jonka tehtävänä on suunnitella radioasemien asennustyöt.

Nurinkurista suunnittelua

Nykyaikaisissa laivoissa radioasemien epäonnistunutta sijoitusta ja pientä kokoa ei voida puolus-

tella johtuvaksi tilanpuutteesta. Yhdeksässä tapauksessa kymmenenstä aseman ulkopuolella on tilaa, joko tyhjää kantta tai sitten tilaa on annettu muihin tarkoituksiin radion kustannuksella. Asetamme kysymyksen: kumpi on tärkeämpi, paikka, jossa työskennellään 365 päivää vuodessa vaiko loistohuoneusto, jonka käyttö rajoittuu yhteen kertaan vuodessa tai kahdessa?

Asuin- ja työskentelytilojen koko laivoissa kytkeytyy hyvin läheisesti vanhoilliseen arvovaltakysymykseen. On täysin luonnollista, että päällikön ja konepäällikön asemassa oleva henkilö tarvitsee hieman ylimääräistä edustustilaa, samoin on laita yliperämiehen. Mutta pantakoon sähköttäjä arvojärjestykseen nähden vaikkapa messikallen rinnalle, niin siitä tosiseikasta, että hänellä siitä huolimatta on oltava asialliset ja riittävät työskentelytilat, ei päästä mihinkään.

Tuoreessa muistissamme on alus, jossa ensimmäisen konemestarin huoneustoon kuului erillinen toimisto jotavastoin sähköttäjä samanaikaisesti etsi paikkaa, jonne voisi levittää palkkaluettelon suoraan. Toisessa tapauksessa stuartin toimisto oli puolitoistakertainen radioasemaan verrattuna.

Sijainti ja pinta-ala

Ei liene suurtakaan merkitystä sijoitetaanko radioasema komentosillalle vaiko venekannelle, joskin käytännössä havaitaan, että venekansisijoitus on edullisempi. Rullauksen aiheuttama epämuakvuus lienee samaa luokkaa kummassakin kerroksessa. Sen sijaan ei voida pitää suositeltavana radioaseman ja asuinhytin erottamista toisistaan eri kerroksiin. Tapa on sähköttäjien keskuudessa yleisesti tuomittu.

Kysymykseen, mikä tulisi olla laivaradioaseman minimipinta-ala, on mahdoton antaa suoraa ja yleispätevää vastausta. Luonnollisesti pinta-alan on oltava suoraan verrannollinen aluksen kokoon. Toisaalta pinta-alan tulee olla suhteessa asennettaviin laitteisiin sekä muuhun kalustukseen. Suurissa aluksissa 8–10 m²:n pinta-alaa voidaan pitää erittäin riittävänä. Laitteiden ja kalustojen asennuksen kannalta neliömuoto (tai lähes) lienee ihanneellinen.

Suunnittelemme kalustuksen

Kaluston tärkeimmän ja keskeisimmän osan muodostaa radiotyöskentelypöytä. Siitä, minkälainen sen tulisi olla, ollaan tietysti kovasti eri mieltä. Yhdelle seinälle sijoitettu pitkä pöytä on erittäin epäonnistunut ratkaisu. Tällainen sijoitus kertoo selvää kieltään suunnittelijansa taidosta. Todennäköisesti päädymme ”kahden-seinän-systemiin”.

Periaatteena on pidettävä, että sähköttäjä vaitta ulottuu käyttämään ensisijaisia laitteita tarvitsematta nousta tuoliltaan. Tässä lienee paikallaan selvittää, mitä ymmärrämme ensisijaisilla laitteilla. Luemme tähän kategoriaan kuuluvaksi ainoastaan lähettimen sekä vastaanottimet ja luonnollisesti näihin olennaisesti liittyvät laitteet. Toisinaan näkee mainittua sääntöä tulkittu sängen ahtaasti, jopa niin, että muuten tilavalle pöydälle on jäänyt päiväkirjan kokoinen tila.

Laitteiden sijoitus

Vanhaan tyyliin kuuluu, että johdot, kovaääniset ja monet katkaisimet ripustetaan seinälle sähköttäjän nenän eteen. Siinä ne tosin ovat käden ulottuvilla, mutta esteettisesti tällainen asennustyyli on vähemmän silmää hivelevä. Muutaman vuoden kuluttua seinä on ylimääräisiä reikiä täynnä sekä johtoja, jotka eivät johda mitään eivätkä minnekään. Jos lisäksi seinät ovat maalattavaa materiaalia, on johtojen ja kytkimien peittämää seinäpintaa lähes mahdoton siististi uudelleen maalata. Tulokoonkin säännöksi, että laivaradioasemien sisäseinien rakennuslevyinä käytetään ainoastaan ei-maalattavia pintoja.

Työskentelypöytä

Oheisen kuvan esittämä pöytämalli on monessakin suhteessa erittäin käytännöllinen. Tosin ensivaikutelma saattaa muodostua jossakin määrin negatiiviseksi johtuen pöydän massiivisesta vaikutuksesta. Itse asiassa pöytä on aivan normaalin kokoinen, se on vain vedetty ulos seinästä ja siihen on tehty hieman lisärakenteita.

RADIOTYÖSKENTELYPÖYTÄ

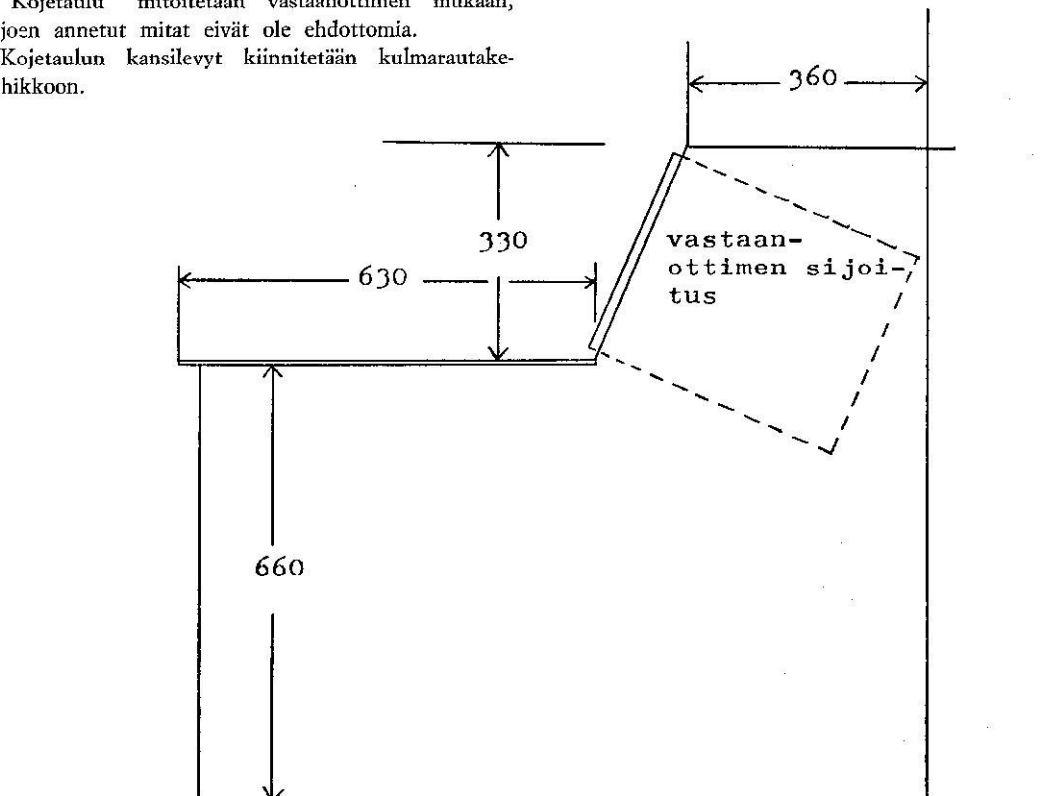
"Kojetaulu" mitoitetaan vastaanottimen mukaan, joen annetut mitat eivät ole ehdottomia. Kojetaulun kansilevyt kiinnitetään kulmarautakehikkoon.

Pöytä voi olla aivan tavallista konttorityyppiä, ainoastaan sen pituus vaihtelee käytettävissä olevan tilan mukaan. "Kojetaulun" levyt kiinnitetään kulmarautakehikkoon, joka puolestaan on kiinnitetty seinään sekä pöydän takareunassa olevan tukilistan varaan. Vastaanotin "lepää" kulmarautojen varassa siten, että sen etureuna on pöydän pinnan tasalla jatakareuna jonkin verran alempana. Huolto varten vastaanotin tulee voida vetää ulos. Kojetaulun poikkileikkaukskuvio on katkaistu suunnikas. Päävastaanotin asennetaan sähköttäjän eteen keskelle. Muut laitteet tämän kummallekin puolelle tärkeysjärjestyksessä. Rakennelmaan voidaan asentaa kaikki laivaradioaseman laitteet kuten vastaanottimet, kovaääniset, katkaisijat, sisäpuhelimet, kello, aaltoloukku, avainnulaite jne. Menetelmällä saavutetaan huomattavia etuja. Ensinnäkin laitteet muodostavat kokonaisuuden, joka antaa suunnitelmallisen vaikutuksen. Käyttäjän kannalta laitteet ovat hyvin esillä. Huolto ei ole vaikeutunut, sillä e tulevy sekä kansi varustetaan saranoilla, joten ne voidaan tarvittaessa avata.

Pöydän eduista

Laivaradioasemalla tarvitaan monenlaista kirjallisuutta, karttoja, tiedotuksia jne. Monessakaan tapauksessa näille ei ole pitopaikkaa, jossa ne olisivat aina ikäänkuin silmien edessä. Esimerkiksi sääaluekarttoja ei aada näkyviin seinälle, koska

jatkuu siv. 30

ONNITTELEMME

T. J. Meriö
70 vuotta

Toukokuun 16 päivänä 1968 täyttää 70 vuotta radiosähköttäjä, teknikko Toivo Johannes Meriö. Hän on syntynyt Jyväskylässä. Käytyään keskikoulun Jyväskylän Klass. lyseossa 1917, hän suoritti I luokan kansainvälisen radiosähköttäjän tutkinnon 29. 3. 1924. Laivaradiosähköttäjänä hän toimi 1925—1938 yhteensä noin 12 vuotta seuraavissa laivoissa: Naxos, Cesil, Equator, Nina ja Inga. Vuosina 1919—1925 hän palveli kanta-aliupseerina ja radiosähköttäjänä Santahaminan, Kotkan, Hangon ja Suursaaren radioasemilla. Jatkosodan aikana hän toimi sot. virkailijana radiotehtävissä. Väpeli 1922. Erikoisena harrastuksena hänellä on ollut metsästys ja urheiluammunta. Huhtikuusta 1939 alkaen hän toimi ensin revisorina ja myöhemmin teknikkona Helsingin radioasemalla Santahaminassa, josta vuonna 1965 siirtyi eläkkeelle.

K. B. Virkkumaa
60 vuotta

Toukokuun 4 päivänä 1968 täyttää radiosähköttäjä Karl Bertel Virkkumaa 60 vuotta. Hän on syntynyt Turussa. Koulunkäyntinsä lopettettuaan hän osallistui vuoden 1933 kansainvälisille radiosähköttäjäkursseille. II luokan radiosähköttäjän pätevyydistodistuksen hän suoritti 20. 1. 1951. Suomen Radiosähköttäjäliiton jäsenenä hän on ollut 26. 2. 1952 alkaen. Puolustuslaitoksessa hän palveli vuosina 1930—1951, viimeksi luutnantina. Upseerikoulun hän kävi 1940. Saaanut VR 4 s.a. Laivaradiosähköttäjänä hän on toiminut vuodesta 1952 alkaen seuraavissa laivoissa: Ulea, Bore IX, Dorotea, Solbritt, Fidelia, Tora, Imatra, Föglö (ruots.l.), Airisto, Hamnö, Nidarholm, Eckerö, Wasaborg, Penelope, Brettenham, Tervi, Bonny, Hakaniemi, Bore V, Someri, Gunny ja viimeksi Inga syyskuuhun 1967 saakka.

Johtaja
Kytöniemi
50 vuotta

Maaliskuun 8 päivänä 1968 täytti 50 vuotta Posti- ja lennätinhallituksen radio-osaston johtaja yli-insinööri Timo Väinö Gabriel Kytöniemi. Hän on syntynyt Muoniossa. Ylioppilaaksi hän tuli Oulun lyseosta 1936 ja sähköinsinööriksi hän valmistui Teknillisestä Korkeakoulusta 1946. Posti- ja lennätinlaitoksen palvelukseen hän tuli vuonna 1945, josta lähtien hän on toiminut erilaisissa insinööritehtävissä. Radio-osaston toimistoinsinööriä hän oli 1960—61, yli-insinööriä 1962—64 ja radio-osaston johtajaksi hänet nimitettiin 1965.

Vuosina 1945—50 hoiti johtaja Kytöniemi Teknillisessä Korkeakoulussa matematiikan assistentin virkaa, 1948—55 radiotekniikan asstenttin virkaa ja 1955—62 radiotekniikan professorin virkaa. Lisäksi hän on toiminut useita vuosia radiotekniikan opettajana Sotakorkeakoulussa, Helsingin teknillisessä opistossa ja Invaliidisäätiössä. Myös kansainvälisillä radiosähköttäjäkursseilla hän on toiminut opettajana ja on edelleenkin näiden kurssien johtajana.

Johtaja Kytöniemi on tehnyt lukuisia opintomatkoja ulkomaille ja edustanut posti- ja lennätinhallitusta uscissa kansainvälisissä konferensseissa. Hän on saanut useita stipendejä ja kirjoittanut useihin radioalan ammattijulkaisuihin.

Hän on toiminut mm. Radioinsinööri-seuran hallituksen jäsenenä 4 vuotta ja puheenjohtajana 2 vuotta ja sähköinsinööriliiton hallituksen jäsenenä 2 vuotta, Suomen Teknillisen seuran sähkökerhon hallituksen jäsenenä ja sihteerinä 3 vuotta sekä valtuuston jäsenenä vuodesta 1962 alkaen. Tekniikan edstämissäätiön Televisioerikoisrahaston neuvottelukunnan sihteerinä 2 vuotta, Television johtokunnan jäsenenä 1959—63, Sähkölehdin toimitusvaliokunnan jäsen vuodesta 1960. Posti- ja lennätinlaitoksen Teletiedoituksia-julkaisun toimitusvaliokunnan jäsen vuodesta 1965 alkaen ja Posti- ja lennätinlaitoksen Diploomi-insinöörit r.y:n puheenjohtajana 1963—65. Radioasetustoimikunnan jäsenenä hän oli 1965—67.

Liiton ja sen jäsenkunnan puolesta esittivät merkkipäivän johdosta onnentoivotukset johtaja Kytöniemelle liiton puheenjohtaja ja toiminnanjohtaja.

Lehtemme toimitus yhtyy näihin onnentoivotuksiin, joskin valitettavasti näin myöhästyneenä.

ONNITTELEMME

Toukokuun 11 päivänä 1968 täyttää 50 vuotta radiosähköttäjä Erik Engelbert Lagerroos. Hän on syntynyt Kemiössä. Käytyään keskikoulun Ålands Lyceum'issa hän suoritti II luokan kansainvälisen radiosähköttäjän tutkinnon 4. 7. 1956, jolloin liittyi jäseneksi Suomen Radiosähköttäjälittoon. I luokan tutkinnon hän suoritti 17. 6. 1957. Toiminut vuosina 1946—1956 radiosähköttäjänä Saaristomeren Merivartioston keskusradioasemalla Maarianhaminassa. Laivaradiosähköttäjänä hän on toiminut seuraavissa laivoissa: Olivia, Penelope, Viking, Kungsö, Indus, Ålandsfärjan, Kapella ja Eckerö. Talvisotaan hän osallistui jalkaväessä ja jatkosotaan radiosähköttäjän tehtävissä Laivastossa. Kers. 1943.

E. E. Lagerroos

50 vuotta

B. O. Frostell

50 vuotta

Maaliskuun 3 päivänä 1968 täytti 50 vuotta Finnlines Ltd:n miehistöosaston päällikkö, merikapteeni Bror Oscar Frostell. Hän on syntynyt Cardiffissa Englannissa. Suoritettuaan keskikoulututkinnon Keravan yhteiskoulussa hän valmistui aliperämieheksi 1939, yliperämieheksi 1941 ja merikapteeniksi 1948. Merille hän lähti 1934 Otto nimisessä aluksessa jonka jälkeen purjehti 4-m. parkissa Lawhill. MSK/ru-kurssin hän suoritti 1942. Oltuaan sodan aikana raivausosastossa ryhmäpäällikkönä hän haavoittui Pansiossa 1943. Sen jälkeen hän toimi valistusupseerina ja merenkulutoimiston satamakapteenin apulaisena. Kymijoen vesistön Laivaliikenteenharjoittajat r.y:n asiamiehenä hän toimi 1945—50, Suomen Laivanpäälystöliton asiamiehenä 1950—60 ja Saimaan Höyrylaiva Oy:n toimitusjohtajana 1960—62. Vuodesta 1962 lähtien hän on ollut miehistöosaston päällikkönä Finnlines Ltd:n palveluksessa.

Toimitus esittää myöhästyneet onnentoivotuksensa merkipäivän johdosta.

Kesäkuun 6 päivänä 1968 täyttää 50 vuotta Maarianhaminan lentokentän kenttäpäällikkö ja ilmailuviestiaseman hoitaja Nils Gustav Dolk. Hän on syntynyt Helsingissä. Käytyään keskikoulun Svenska Samskolan'issa Helsingissä, hän suoritti II luokan kansainvälisen radiosähköttäjän tutkinnon 19. 3. 1941 ja I luokan tutkinnon 24. 4. 1945. Suomen Radiosähköttäjäliton jäseneksi hän liittyi 20. 3. 1941. Käynyt AUK:n ja suuntimon päällikkökurssin. Talvisotaan hän osallistui radioryhmän johtajana ja jatkosodassa hän toimi radiosähköttäjänä ilmailuviestiasemalla. Ylikers. 1942. Saanut Vm 2. Toiminut sähkötyksen opettajana Maarianhaminassa pidetyillä radiosähköttäjäkursseilla. Joulukuusta 1944 alkaen radiosähköttäjänä myöhemmin ilmailuviestiaseman päällikkönä ja kenttäpäällikkönä Maarianhaminan lentokentällä.

N. G. Dolk

50 vuotta

P. O. Talvenheim

Helmikuun 3 päivänä 1968 kuoli Kuopiossa äkillisen sairauskohtauksen muramana radiosähkötäjä, sotilasteknikko Pentti Olavi Talvenheim. Hän oli syntynyt Viipurissa 17. 3. 1922. Keskikoulututkinnon hän suoritti Riihmäen lyseossa 1948. Kansainvälisen II luokan radiosähkötäjän tutkinnon hän suoritti 28. 4. 1951, jolloin liittyi jäseneksi Suomen Radiosähkötäjäliittoon. I luokan tutkinnon hän suoritti 19. 9. 1952. Laivaradiosähkötäjänä hän toimi vuosina 1951—1962 yhteensä n. 2 vuotta seuraavissa laivoissa: Leila, Aura, Dagmar, Myllykoski, Koura, Bore V ja Avony. Puolustuslaitoksessa hän palveli vuosina 1940—1950 ja uudelleen vuodesta 1954 lukien. Hän kävi useita sotilaskursseja. Talvisotaan hän osallistui vapaaehtoisena, jatkosodassa hän toimi tj-radialiupseerina Kannaksen suunnalla. Alikers. 1941. Vääpeli 1958. Saanut Vm. 2, Ts.mm, Js.mm ja 10 D mr. Vuosina 1965 hän siirtyi Karjalan lennoston sotilasteknikoksi jota virkaa hän hoiti kuolemaansa saakka.

Lähinnä jäivät häntä suremaan puoliso Eila Talvenheim (os. Typpö) ja kaksi lasta.

jatkoa sivulta 27

vapaata seinäpintaa ei juuri ole. Erillisen kirjahyllynkin sijoittaminen seinälle tuottaa monesti melkoisia vaikeuksia ja on siitä toisinaan kokonaan luovuttava. Monenlaisia taulukoita tarvitaan, mutta ikävä kyllä ne ovat jo lyhyen käytön jälkeen ei-luettavassa kunnossa oltuun jonkin aikaa tuulijalla milloin missäkin.

Esittämämme systemi vapauttaa seinäpintaa sääaluekartoille, taulukoille sekä muille tärkeimmille tiedotuksille, joiden aina tulee olla nopeasti nähtävissä. Pöytärakenteen päälle muodostuu automaattisesti erinomainen hyllytila sekä radioaseman virkakirjallisuutta että asiakirjaksioita varten. Jokainen laiva-asemalla palvellut sähkötäjä tietää kuinka tervetullutta ja käytännöllistä näin saatava hyllytila on.

Työpöydän säilytystilat

Radiotyöskentelytyöpöydässä tulisi ehdottomasti välttää kaappeja sekä suurikokoisia laatikoita. Säilytyspaikkoina ne ovat epäkäytännöllisiä ja vuosien mittaan niihin yleensä kerääntyikin pelkkää romua. Käytännöllisempiä ovat normaalikokoiset konttorikirjoituspöydissä käytetyt kevyttypipiset laatikot. Työpöydän "konekirjoitussiipien" riittää yksi laatikkokaappi, jossa säilytetään kirjoituskonepaperit, varustamon kirjelomakkeet, kirjekuoret jne. Päinvastaiselle puolelle pöytää riittää kaksi laatikkokaappia siten, että niiden väliin jää jalkatila. Lisäksi pöytään asennetut ulosvedettävät apu-levyt ovat erittäin käytännöllisiä.

Kirjoituskone tuulijalla

Emme vielä koskaan ole nähneet laiva-asemaa, jossa kirjoituskoneelle olisi varattu oma kiinteä paikkansa. Konttorikirjoituskone edustaa kuitenkin kallista sijoitusta, joten tuntuu lievästi sanottuna kummalliselta moinen välinpitämättömyys sitä koh-

taan. Maissa työskentelevän konttoristin mieleen ei juolahtaisi ruveta siirtelemään raskasta konetta paikasta toiseen, eikä sen siirteleminen laivassakaan ole tarkoituksenmukaista. Kun kone on ikäänkuin tuulijalla milloin missäkin, kärsii sen kunto siitä, samoin se on alituisen alttiina myrskyvaurioille. Suunniteltakoon työpöytä siten, että pyörittämällä paikallaan 90 astetta, voidaan käyttää kirjoituskonetta. Lisäksi kone tulee kiinnittää alustansa siten, että se pysyy paikoillaan pahimmasakin ilmassa. Sähkötäjä: suojus koneen päälle silloin kun emme käytä sitä, sillä pöly on sen pahimpia vihollisia!

Eräs varsin käyttökelpoinen menetelmä on ns. piilosijoitus. Tässä kirjoituskone sijoitetaan esimerkiksi kaappiin, johon asennetun vipumekanismin avulla kone vedetään kirjoitusasentoon.

Lomakkeita ilman kaappia

Eräänä pahimpana puutteena laiva-asemilla on ollut tarkoituksenmukaisten lomakekaappien puute. Muutamissa laivoissa tosin on runsaastikin hyllytilaa, mutta valitettavasti paremminkin maalivarastoon kuin radioasemalle soveliaista. Ehdottomana vaatimuksena tulisikin pitää, että laiva-asemalle rakennetaan mittojen mukainen erillinen lomakekaappi. Mikä tahansa kaappi, jossa on muutamia hyllyjä ei kelpaa, sillä paperiden tulisi pysyä edes jonkinlaisessa järjestyksessä rullauksenkin aikana.

Tarkoituksenmukainen kaappi on lomakeelle A 4 mitoitettu. Suoraan seinärakenteeseen tehty kaappi säästää tilaa pienillä asemilla. Kaapissa on oltava ulosvedettävät laatikot, kapeista hyllyistä on paperiden esille saaminen hankalaa.

Nykyaikaisessa rahtilinja-laivassa tarvitaan lomakkeita paljon, päädyimme helposti lukumäärään 30. Näin ollen laatikoita tarvitaan seuraavasti: kokoa A 4 24 kpl ja kokoa A 3 5—6 kpl. Kaapin ylä- ja alaosaan jätetään vapaa tila esimerkiksi asiakirjaksioita varten. Piirros antaa käsityksen kaapista.

Asiat järjestykseen

Potevatko sähköttäjät järjestelykyvyn vaiko -halun puutetta? On järkyttävää todeta se sekamelska mikä monellakin laiva-asemalla vallitsee. Aina sen ei suinkaan tarvitse johtua puutteellisista tiloista vaan liiankin usein itse operaattori on siihen syyppää. Ahtassakin tiloissa on mahdollista pitää asiat jonkinlaisessa järjestyksessä, jos on halua ja taitoa. Epäjärjestystä ei voida puolustella sillä, että kyllä minä itse olen asioista selvillä vaikka onkin hieman sekaista. On otettava huomioon, että paikalleni saattaa minä päivänä hyvänsä tulla uusi mies. Hänelle tulee melkoisia huolia ja ylimääräistä työtä, kun ei tiedä mikä missäkin sijaitsee. Tämä pätee crikoisesti silloin, kun vihreä noviisi tulee laivaan. Miehen vaihtuessa on laiva-asema helppo luovuttaa toiselle, kun asiat on hoidettu OK, ja vaihdosta selvittää ilman pitempiä esitelmiä pelkällä avainnipun luovutuksella.

Varaosat

Laivaradioasemalla tarvittavat varaosat ovat kooltaan suhteellisen pieniä, joten varaosia varten soveltuneen parhaiten kaappi, jossa on useita pieniä laatikoita. Pari kolme laatikkoa varustetaan lokeroilla, jolloin näissä on hyvä säilyttää kaikenlaista pientä tavaraa. Varaputkille muodostuu hyvä säilytyspaikka vertikaalitasoon. Putkilokeroita on mahdoton etukäteen mitoitaa sopiviksi, mutta ehdoton tarkkuushan ei suinkaan olekaan välttämätöntä.

Huomattakoon, että molempien mainittujen kaappien vaatima yhteinen tilantarve on ainoastaan 0,34 m², siis varsin vaatimaton. Sähköttäjän kannalta katsottuna parannus asettuu vuosisadan parhaisiin saavuruksiin.

Valaistus

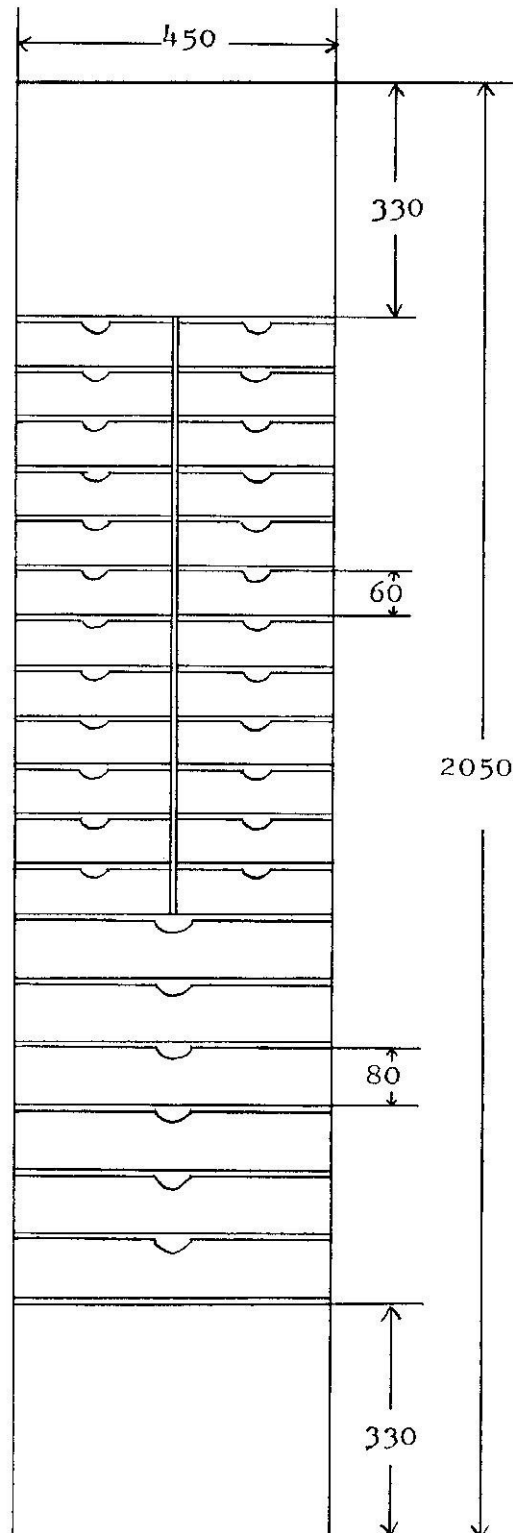
Valaistuksen suunnittelussa lyödään paljon laimin. Heikko yleisvalaisin on yleensä ainoa, joka radioasemalle rakennusvaiheen aikana saadaan. Jälkeenpäin hankitaan sitten pöytävalaisimia sekä muita tarvittavia kohdevalaisimia. Tavallinen pöytävalaisin laivalla on epäkäytännöllinen. Ensinnäkin aluksen rullatessa se ei pysy juuri missään ja toiseksi sen antama valomäärä on heikko. Aivan väärin on asentaa valo tulemaan oikealta kun sen ehdottomasti on tultava vasemmalta. Siis: kunnollisen yleisvalaistuksen lisäksi kunnolliset kohdevalaisimet.

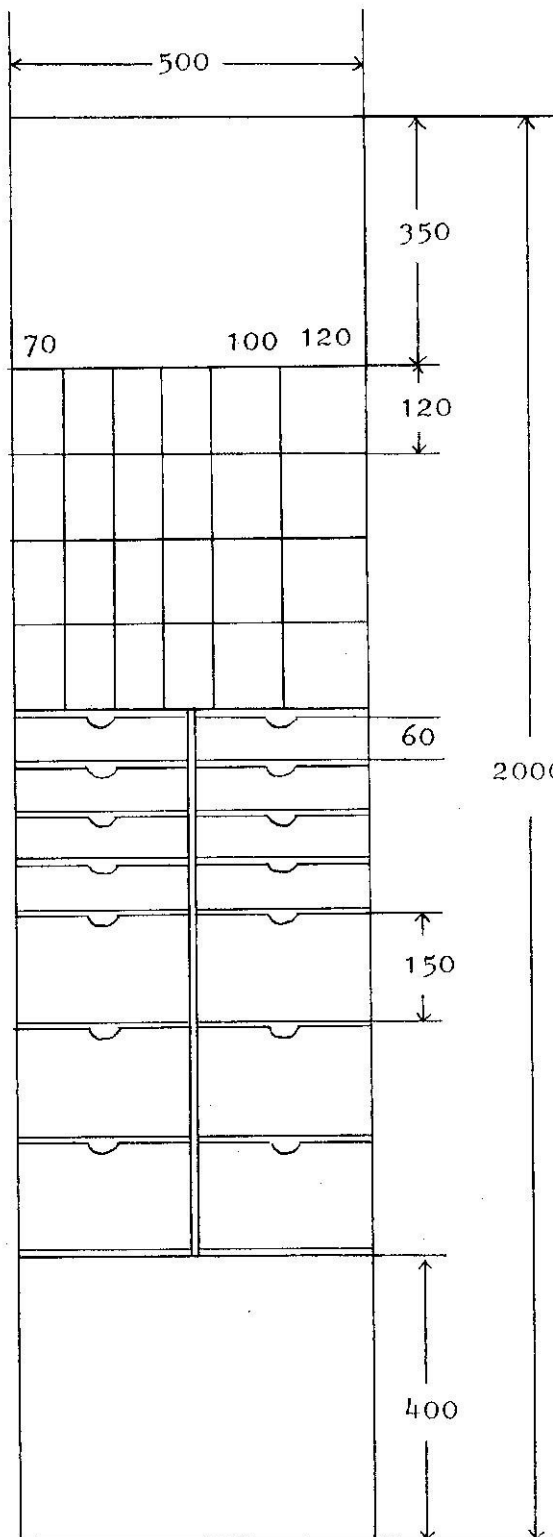
Putkien keräilijät

Miksi muuten on syntynyt tapa, että vanhat, käytetyt, kuluneet jopa 100 %:sti rikkiinmenneet putket varastoidaan sekaisin uusien putkien kanssa? Melkein jokaisella laiva-asemalla, jolla olemme palvelleet, olemme havainneet runsaasti put-

LOMAKEKAAPPI

Ovi kaksiosainen
laatikoiden pohjan etureunaan reikä Ø 20 mm.
laatikoiden mitat:
pienet: 220 × 310 × 60
suuret: 450 × 310 × 80
Mitat ovat sisämittoja.

VARAOSA- JA TYÖKALUKAAPPI

Ovi kaksiosainen
Putkilokeroiden syvyys:
Kaksi oikeanpuoleista riviä 160 mm
Neljä vasemmanpuoleista riviä 100 mm
Laatikoiden pituus:
pienet: 300 mm
suuret: 400 mm
Kaksi ylintä laatikkoa varustetaan 12 lokerolla kumpikin.
Kaksi seuraavaa laatikkoa jaetaan neljään osaan kumpikin.
Kaksi ylintä suurta laatikkoa jaetaan väliseinällä kahteen osaan.

kia, joissa on ollut merkintöjä kuten: "poistettu käytöstä 15. 5. 62", "vähän käytetty", "vanha" tai "50 %" jne. Tällaiset merkinnät eivät sano paljon mitään. Esimerkiksi, jos putki on testattu putkimittarilla ja todettu 50 %:ksi, niin kyllä sen on katsottava olevan kokonaan kelvoton käytettäväksi uudelleen ja näin ollen poistettava. Moni huoltoteknikko on kironnut ja tuominut menetelyn, sillä se tuottaa heillekin vain pelkkää harmia ja varustamon maksettavaksi ylimääräisiä tunteja, kun varaosakaapista vaihdettu putki lopulta osoittautuikin vanhaksi ja kelvottomaksi. Putkien säilyttämisellä ei siis saavuteta mitään taloudellisia etuja, pikemminkin päinvastoin, joten on jo aika luopua tästä merkillisestä tavasta. Siis: jos laitteesta poistetaan putki, joka on osoittautunut vajaatoimintoiseksi, heitettäkään se heti yli laidan.

Muutama sana konttoriteknikasta

Asiapaperit on säilytettävä asiakirjakansioissa (mapeissa) järjestettyinä asiakohteisesti. Välilehtien avulla voidaan samassa kansiossa säilyttää eri alan materiaalia. Tulisi pyrkiä siihen, että vain ajankohittaiset paperit säilytetään. Kaikenlainen toisarvoisen sotku on ehdottomasti poistettava paperikoriin. Muutamilla ei näytä olevan kykyä erottaa toisistaan akanoita ja jyvää, vaan kaikki pannaan sekaisin samaan säkkiin. On ikävää ottaa vastaan laiva-asemaa, jossa jos jonkinlaista paperilappusta on joka laatikon pohjalla. Emme suosittele, että esim. ulosvientilaskut sotketaan laivan asioiden kanssa samaan kansioon. Kannattaako kaikenmaailman ulosvientilaskuja edes säilyttää? Itse olemme heittäneet ne yli laidan "valitusajan" — kaksi viikkoa — umpeuduttua.

Vuoden vaihteessa edellisen vuoden aikana kertynyt materiaali niputetaan aika- sekä asiajärjestykseen, nipun päälle kirjoitetaan esim. "palkkaluettelot 1967" tai "kuittauslistat 1968", jonka jälkeen ne siirretään arkistoon. (Vaikkapa punkan alle edellyttäen, että paperit säilyvät siellä luettavassa kunnossa).

Itseopiskelemme konttoriteknikkaa

Laivaradiosähkötäjän työsarka on nykyaikaisessa rahtilinjalaivassa monitahoinen. Hän joutuu sopeuttamaan taitonsa mitä moninaisimpien paperi-

jatkuu sivulla 36

UUDET PALKAT

Helmikuun 7 päivänä 1968 allekirjoitetun työehtosopimuksen mukaan tulee laivaradiosähköttäjien palkkoihin 1. 6. 1968 3,5 % korotus. Markkamääräiset lisät jäävät ennalleen. Uudet palkat ovat:

Palve.vuosi	A	B	C
0—1/2	984	1.017	1.067
1/2—3	1.054	1.087	1.134
3—6	1.118	1.146	1.199
6—9	1.173	1.199	1.256
9—12	1.256	1.284	1.342
12—15	1.308	1.335	1.395
15—18	1.376	1.402	1.453
18—	1.453	1.480	1.542

VAPAAN ASUNNON JA RAVINNON VASTIKKEET MUUTTUNEET

Merimiesten vuosilamapalkkaan sisältyvät vapaan asunnon ja ravinnon vastikkeet muuttuivat elinkustannusindeksin nousun johdosta 1. 4. 1968 alkaen seuraaviksi:

Asunto päivässä: päällikkö ja muu päällystö 1,82 mk, miehistö 1,30 mk.

Ravinto päivässä: päällikkö ja muu päällystö 5,83 mk, miehistö 5,30 mk.

PUUJALKAVITSI

Sattuipa niin hassusti, että toimittaja joutui varsinaisissa työasioissaan kerran poikkeamaan laivaan ja meni tietenkin tervehtimään veljeään Kipinää.

— No johan nyt jotakin. Mihin risti vedetään, kun liitosta tulee mies laivaan? Siellä on kai tähän asti vain maattu — ei hoideta jäsenkunnan asioita, vaikka sakkia on ja palkkaa nautitaan —.

— Tuota, minä tulin töistä enkä liitosta. Kävin kyllä liitossa pari viikkoa sitten, mutta ei siellä ollut kuin se ystävällinen toimistoapulainen, Koivisto oli jossakin kokouksessa.

— Joo no oli se hyvä, että joku tuli liitosta käymään, kun laittoivat lomittajaksi tähän laivaan ja tässä on asiat aivan päälallaan kaikki eikä liitossa tiedetä mitään.

— Vai on murheita. Minä kyllä tulin muissa asioissa, mutta kerro nyt vähän minullekin.

— Mistähän sitä alkais. Onhan niitä asioita. Tulit niin yllättämällä. Ku n ei se liitto puutu mihinkään, vaikka meillekin kuuluu Suomen kansalaisen oikeusturva. — Pitäis sentään vähän tutkia miten näitä uusia laivoja rakennetaan. Tämäkään pöytä ei vastaa jäsenistön vaatimuksia. Notkuu painavien radiolaitteiden alla — ja kun nämä hytit tehdään korsteeniin, niin seinät tärisevät. Tähänkään ei tarttis kun tuohon kato tukeva lankku jalaksi, mutta sitä ei saa, kun ei liitosta tulla hoitamaan asioita. Tulisitte joskus niin mentäis lukemaan kipparille vähän lakia ja samalla voitais mennä palauttamaan noi stujut järjestyseen.

— Sinun pitää kirjoittaa noista murheistasi liittoon, vaikka en usko, että sieltä pöydänjalvoja lähdetään hommaamaan.

— Kuule minä olen kirjoittanu eikä mitään apua ole kuulunu. Kerrankin kastu sanakirja, oikein vanha hyvä sanakirja, eikä liitto voinu y-

tään mitään. Hytin kattoa korjattiin ja aina vaan sanakirja kastu sateella. Ja kaikki muutkin on sitä mieltä, että liitto ei toimi jäsenkunnan oikeuksien puolesta —.

— Muuten, puhuitkos tuosta pöydänjalasta specialistin kanssa?

— Minä? En minä mene kuule timpalta rukoilemaan, sanoo, että tee itte ittelles —. Radisähköttäjälle määrää työt vain päällikkö ja minä puhun asiaini päällikön kanssa.

— Niinhän se määrää, mutta mien se sitten päinvastaiseen suuntaan mahtaisi olla?

— Kyllä sen kuuluu hoitaa tällaiset jutut.

— Mutta jos puhuisit yliperämiehelle joskus aamutuimaan prykän siivellä. Sinne se timppakin kumuroi aamusella, kun on saanut peilattua tankit.

— Ei, kuule kyllä liiton pitää johonkin puuttua, ei asiat puhumalla parane. Minä olen sanonu monta kertaa päälliköille eikä se välitä mitään, kun salongissa on tukeva pöytä.

— No ota ja kirjoita liittoon, kun saat tuohon sen pöydänjalan. Ja kun työ on tehty, niin panehan piipuksi timpan kanssa. Se on mukava mies — meidän tunnemme sen molemmat — aina valmis juttelemaan asioista, ja niin täynnä sosiaalista mielenlaatua, ainakin sen mukaan mitä Fnr tässä taannoin kirjoitteli lehdessä. Mutta ninun täytyy mennä. Hymyillään taas kun tavataan.

Niin päättyi toimituksen lyhyt visiitti laivaan. Timpalle kunniaksi luettakoon, että hän sai ilmeisesti vudatetuksi sosiaalista mielenlaatuaan veljeemme kipinään. Tuosta visiitistä on nimittäin kulunut jo vuosi tai kaksi, laivan ja miehen nimikin on jo unohtunut, mutta vielääkään ei kukaan ole kirjoittanut liittoon pöydänjalasta.

Varatuomari ERIK DAHLBO,
Merenkulkuhallitus

PROPAGANDAA!

On eräitä käsitteitä, joista puhuttaessa nousee mieleen epäluulo ja vastenmielisyys. Tällainen käsite on muun muassa propaganda. Kun yhteisö, esimerkiksi joku valtio tai järjestö, tavoittelee jotakin hyvin kiihkeästi se panee propagandamyllynä pyörimään. Kirjoista olemme lukeneet ja tiedämme ehkä kokemuksestakin, että propagandalla usein yritetään saavuttaa sellaista, joka on vastoin yksilön etua tai on hänelle jopa vaarallistakin. Tämä on asian ikävä puoli ja sen vuoksi ei sovi ihmetellä, että propagandaa kaihdetaan. Joka tapauksessa propaganda on mahtava työase taitavan käsissä. Propagandaa, massasuggestioon perustuvaa houkuttelua, voidaan tottakai käyttää hyviinkin tarkoituksiin. Yksi hyvä tarkoitus on työturvallisuus aluksilla. Mitenkähän suuri lienee niiden aluksilla sattuneiden työtapaturmien luku, jotka vuosittain johtavat hengenmenetyksiin, työkyvyttömyyteen tai muihin haittoihin, kuten toimeentulon olennaiseen huonontumiseen. Tiedän varmasti sen, että kun ihmisiä jatkuvasti muistutetaan turvallisuusasioista, jankutetaan vaaroista ja työtapaturmia estävien välineiden erinomaisuudesta, menee asia ikäänkuin veriin. Hyvinä esimerkkinä voidaan pitää telakkaväkeä. Nykyään ei juuri tapaa telakkatyömiestä ilman asiaankuuluvaa suojakypärää hänen liiokkellessaan vaarallisella alueella tai ilman suojalaseja kipinöitä tai siruja syöksevän laitteen äärellä. Miten tämä on saatu aikaan? Ei varmastikaan aina omasta aloitteesta vaan lukuisilla propagandistisilla kuvilla ja kirjoituksilla, toverikurilla ja tietysti myös työnantajien määräyksillä. Joka tapauksessa näyttää siltä, että maissa on päästy aika pitkälle tapaturmantorjunnan alalla.

Merenkulkuhallitus antaa taas kuluvan vuoden toukokuun 28 päivänä aluksillamme työturvallisuusohjausta. Propagandaahan se vaan on, voidaan sanoa. Mutta tiedämme, että asia on hyvä ja pyrimme siihen, ettei naisillemme ja miehillemme merillä saisi antaa tilaisuutta unohtaa työturvallisuutta. Meidän ei toivottavasti tulevaisuudessa tarvitse uhrata tapaturmille niin paljon ihmisten työkykyä ja jopa henkiä kuin nykyään.

KAUPPALAIVASTON TYÖTURVALLISUUSLAUTAKUNNAN Vuosikertomus 1967

Vuosi 1967 oli lautakunnan seitsemäs toimintavuosi. Lautakunnan toiminta on kuluneena vuonna jatkunut aikaisemmassa laajuudessaan. Lautakunta, jonka tehtävänä on edistää ja tehostaa työturvallisuutta merenkulkijoiden keskuudessa, on kertomusvuoden aikana kokoontunut 10 kertaa ja lähettänyt aluksilla toimiville turvallisuusmiehille 9 kiertokirjettä.

Kiertokirjeissä on käsitelty m.m. meluongelmaa, palovaaraa, luukkujen peittämistä ja pursimiehen tuolin käyttöä. Edelleen on selostettu erään varustamon tapaturmatilastoa sekä uutta Laivatyöturvallisuuslakia.

Lautakunta on Merimiesten Keskinäiseltä Tapaturmavakuutusyhtiöltä saanut vastaanottaa 2.000 markan suuruisen lahjoituksen. Lautakunta haluaa vuosikertomuksensa yhteydessä esintuoda kiitoksensa lahjoittajalle.

Heinäkuun 28 päivänä 1967 annetun Laivatyöturvallisuuslain määräyksen mukaisesti asetti Kauppa- ja teollisuusministeriö syksyllä erityisen virallisen lautakunnan käsittelemään laivatyöturvallisuutta koskevia asioita. Tähän nähden on Kauppalaivaston Työturvallisuuslautakunta päättänyt supistaa toimintaansa m.m. siten, ettei säännöllisiä kokouksia pidetä eikä tavanmukaisia kiertokirjeitä lähetetä aluksille.

Lautakunnan kokoonpano on kertomusvuoden aikana ollut:

puheenjohtaja Y. Fyhrquist, varamies U. Larte Suomen Laivapäällystöliitosta, varapuheenjohtaja P. Rokkanen, varamies E. Ek Suomen Konepäällystöliitosta, I Fredriksson, varamies B. Frostell Merenkulun Työnantajaliitosta, S. Lundqvist, varamies T. Rosnell. Urkessjöfartens Arbetsgivareföreningistä, E. Koivisto, varamies T. Nuotio Suomen Radiosähköttäjäliitosta ja O. Ketele, varamies H. Löfström Suomen Merimies-Unionista.

Lautakunnan sihteerinä on toiminut P. Forskahl Merenkulun Työnantajaliitosta.

Lautakunnan menot vuodelta 1967 jaetaan sääntöjen mukaan kahteen yhtäsuureen osaan, josta toisesta vastaavat työnantajajärjestöt yhdessä tonnimäärän mukaan jaettuna ja toisesta merenkulkijajärjestöt, jäsenmääränsä mukaan jaettuna.

Helsinki, 31. 12. 1967

KAUPPALAIVASTON TYÖTURVALLISUUS-
LAUTAKUNTA

PF.

**Liiton toimisto on suljettu kesälauantaisin.
Huom. myös Aitienpäivän aattona,
joten kukkatervehdykset hyvissä ajoin!**

KAUPPALAIVASTON TYÖTURVALLISUUSLAUTAKUNTA LOPETTANUT TOIMINTANSA

Lautakunnan jatkuva toiminta.

Kuten kiertokirjeessä N:o 59/67 on ilmoitettu annettiin heinäkuun 28 päivänä 1967 laki laivatyöturvallisuudesta, joka astui voimaan lokakuun 1 päivänä 1967. Lain 10 §:ssä säädetään, että laivatyöturvallisuuskysymyksiä käsittelee kauppa- ja teollisuusministeriön asettama lautakunta. Tämä lakisääteinen lautakunta on nyttemmin aloittanut toimintansa. Lautakunnan tehtävänä on tarkoin seurata ja kehittää laivatyöturvallisuutta ja ryhtyä siitä aiheutuviin tarpeen vaatimiin toimenpiteisiin. Myöskin ulkopuoliset voivat tehdä esityksiä asioiden vireillepanosta.

Ylläolevan huomioonottaen on Kauppalaivaston Työturvallisuuslautakunta päättänyt lopettaa aktiivisen toimintansa. Tämä merkitsee mm. että lautakunta ei enää tule lähettämään aluksille kiertokirjeitä eikä hyväksymään aluksilla valittuja työturvallisuusasiamiehiä. Sen työtehtävät ovat uuden lain nojalla siirtyneet lakisääteiselle lautakunnalle. Työturvallisuuskysymyksiä koskevat tiedustelut ja ehdotukset on tästä lähtien siis lähetettävä osoitteella:

Laivatyöturvallisuuslautakunta
Merenkukkuhallitus
Postilokero 14158
HELSINKI 14

Kauppalaivaston Työturvallisuuslautakunta haluaa käyttää tätä tilaisuutta hyväkseen ja kiittää kaikkia aluksilla toimessa olevia ja erityisesti turvallisuusasiamiehiä osoitetusta mielenkiinnosta ja siitä työstä, jonka he ovat suorittaneet työturvallisuuden edistämiseksi ja tehostamiseksi merenkulkijoiden parissa. Toivomme, että tämä merkityksellinen toiminta tulee jatkumaan lakisääteisen lautakunnan alaisena ja että se tulevaisuudessa voi osoittaa hyviä tuloksia.

Helsinki, helmikuussa 1968.

KAUPPALAIVASTON
TYÖTURVALLISUUSLAUTAKUNTA
PF

UUSI JÄÄNMURTAJA VESILLE OY WÄRTSILÄ AB:N HELSINGIN TELAKALLA

Maaliskuun 27 päivänä 1968 laskettiin vesille ensimmäinen Merenkukkuhallituksen Oy Wärtsilä Ab:lta tilaamista kahdesta merijäänmurtajasta. Rouva Tuulikki Jääsalon suorittamassa kasteessa alus sai nimekseen "Varma".

Merenkukkuhallituksen vuonna 1967 tilaamien kahden jäänmurtajan tehtävänä on korvata vanhat "Apu" ja "Sisu", jotka tämän jälkeen voidaan poistaa vakituudesta palveluksesta. "Apu" otettiin käyttöön vuonna 1908 ja "Sisu" vuonna 1939.

Wärtsilän Helsingin telakka on Suomen valtiolle rakentanut jäänmurtajat "Sisu", "Voima", "Karhu", "Sampo", "Murtaja" ja "Tarmo" sekä Ruotsille "Oden" ja "Tor".

Uusi jäänmurtaja on samaa tyyppiä kuin "Tarmo", mutta sitä on pidennetty 2 metriä. Akseli-työ on sama, eli 12.000 ahv.

"Varma" on suuressa määrin kotimainen tuote. Dieselmoottorit rakentaa Oy Wärtsilä Ab Sähkökäyttöisen koneiston ollessa kokonaan Oy Strömberg Ab:n valmistetta.

Päämitat ovat:

Suurin pituus	86,5 m
Pituus vesirajassa	79,5 m
Suurin leveys	21,2 m
Suurin syväys	6,2 m
Normaalipaino	n. 5.000 tonnia

Koneistosta tulee pitkälle automatisoitu käsittelen detalog-laitteet ja koneiston elektronisen säädön.

Rakennusvaiheessa on otettu huomioon aikaisemmin rakennetuista jäänmurtajista saadut kokemukset. Merenkukkuhallituksen hyvät kokemukset helikopteriyhteistyöstä ovat johtaneet siihen, että laivan peräosaan järjestetään helikopterikansi. Nostolaitteet kannella on suunniteltu tehokkaammiksi ja pelastusvarusteiden suhteen noudatetaan viimeisimpiä kansainvälisiä sopimuksia.

Silmälläpitäen korkeampaa tasoa raskasta työtä tekevää miehistöä varten on sisustusta osittain muutettu. Merenkukkulaitteet ovat viimeisintä mallia ja käsittävät m.m. sääkartanpiirtäjän, joka myös piirtää karttaa jääolosuhteista, jota varten Merenkukkuhallituksen alukset, säätökokuut ja helikopterit keräävät tietoja, jotka sitten radioidaan jäänmurtajiin.

"Varma" luovutetaan vielä tammikuussa -69. Kolmas samanlainen, Ruotsin tilaama jäänmurtaja luovutetaan joulukuussa 1969. Toinen suomalainen jäänmurtaja luovutetaan vuotta myöhemmin.

**HUOM. TOIMITUKSEN UUSI PUHELINNUMERO
ON 57 88 69 SOITAKAA**

TERVEELLE POHJALLE

Koulu on siitä mukava paikka, että siellä oppii kaikenlaisia mukavia asioita. Kuitenkin yhtä jos toistakin jää myös oppimatta siitä yksinkertaisesta syystä, ettei koulukaan ole mikään kaikkietävä ja kaikkivoipa laitos. Jokaisessa hommassa on paljon asioita, joita koulussa ei voida opettaa ja jotka näin ollen jäävät opittaviksi myöhemmin elämäntieteen jatkoluokilla. Asiat jäävät siis kaverin omatoimisuuden varaan. Silloin on otettava avuksi terve järki, ja sitä on kyettävä käyttämään hyväksi.

Tämänkertainen aiheemme on ollut aikaisemminkin repostelumme kohteena joskin silloin toisen jutun yhteydessä ikäänkuin täytenä ja jääneen näin ollen vähemmälle huomiolle. Silloisessa kirjoituksessamme käsitimme suhteellisen lieviä adjektiivivirheitä syystä, että ne seikat, joiden vuoksi nyt korotamme äänemme, eivät olleet tiedossamme. Rohkenemme optimistisesti toivoa, että kirjoituksemme antaisi tervehdyttävän impulssin tilanteen korjaamiseen.

Milloin ja miten putki on vaihdettava?

"Toihan on maailman yksinkertaisin konsti, mitä tasta nyt rupeaa jauhaa", tuumivat kaverit. Niinpä onkin, yksinkertainenpa hyvinkin. Ja ne olosuhteet, jotka kirjoittelumme aiheuttavat, todistavat, että juttu on pyritty tekemään vieläkin yksinkertaisemmaksi. Mutta minkälaisin tuloksin?

Tietysti vaihdamme laitteeseen putken ainoastaan kuluneen tai viallisen tilalle siinä tapauksessa, että olemme varmasti todenneet putken

olevan viallisen. Senhän voi todeta joko aistiavainnoin (esim. vastaanottimen toiminta paranee niin, että sen pystyy kuuloaistin avulla havaitsemaan) tai useissa vastaanottimissa olevan testimittarin avulla.

Putken vaihtoja ei tule suorittaa pelkästään vaihtamisen ilosta luottaen sokeasti siihen, että laitteen toiminta automaattisesti paranee, kun tuuppaamme jonkin pölyytyneen tuubin tilalle uuden. Tamme sen tilalle uuden ja poistamme viallisen Mikäli olemme paikallistanet viallisen putken asennustilastamme, emmekä missään tapauksessa pane sitä muiden varaputkien sekaan. Ainoastaan siinä tapauksessa, että laitteeseen asetettu varaputkin oli viimeinen ja viallinenkin vielä toimii välttämättä, voidaan sitä pitää hätävarana, mutta vain niin kauan, kunnes uusia putkia on saatu hankituksi. Kun uusia on saatu tilalle, on viallinen heti kokonaan hävitettävä. Jos viallista joudutaan säilyttämään, niin on syytä tehdä putkeen selvä merkintä, jotta jos sattuisi sähköttäjän vaihto, niin se ei aiheuta uudelle miehelle harmia. Uudelle kaverille on myös annettava tieto, että ko. putkia on ensi tilassa hankittava.

Täysin tuomittavaa on sellainen menettely, että vaihdetaan putkia vain kokeilumielessä. Toisin sanoen vaihdetaan joku tai joitakin putkia laitteeseen noin vain ex tempore ja pannaan käytetyt putket varaosalaatikkoon. Kyllä putken päältä selvästi näkee, että sitä on käytetty. Jatketaanpa ajatuskehittelyä tällaisesta tilanteesta eteenpäin.

jatkoa sivulta 32

den käsittelyyn. Hänellä tulee olla nopeutta sekä samalla huolellisuutta. (Mainitsemme sanan huolellisuus syystä, että esim. Amerikan viranomaiset diskaavat miehistöluettelon, jossa on päällelyöntejä). Lyhyesti: mitä paremmat konttoriteknilliset tiedot sähköttäjällä on, sitä suurempi hyöty hänestä on laivalle (varustamolle).

Jo melkoisen "laivakonttoriteknikon" pätevyyden saavuttaa, kun lueskelee ja tutkii Anna-Liisa Gronhjoitin Kauppakirjeenvaihdon oppikirjaa. Huomatavan lisäpätevyyden antaa Klaus Kahman Kauppalaskento kauppapistoja varten. Vasta kirjat luettuaan huomaa niiden antaman suuren hyödyn. Kannattaa kokeilla.

Muistio liitolle

Muistellemme, että eräs merenkulkijajärjestö on esittänyt vaatimuksensa jäseniensä hyttien suuruus-

desta. Olisikohan liitollamme aihetta puuttua sähköttäjien työolosuhteiden parantamisongelmaan? Kysymme vain, koska uskomme, että yhä edelleenkin rakennetaan laivoja, joissa on unohdettu sähköttäjän olemassaolo.

Toimituksen lisähuomautus

Radioasemalla jos missään on tärkeää, että laitteet pysyvät merenkäynnissä kiinni. Ne voidaan rakentaa itselukittuviksi, niin että ne aukeavat vain nostamalla samalla hiukan. Tämä pätee myös laivan pituussuuntaan aukeaville laatikostoille. Kaikkien laatikoitten yhteinen lukkolaite, jota maissa näkee toimistopöydissä, ei sovellu merelle paitsi tietenkin lukoksi, joka myös on tarpeen ainakin johonkin laatikoston osaan.

Vaihdeltuihin putkiin ei ole tullut pantua mitään merkintää, joka osoittaisi niiden todellisen kunnan. Ja ilman mittareitahan sitä ei voidakaan todeta. Toisaalta merkintä "käytetty" ei sano paljon mitään.

Laivalle tulee uusi sähköttäjä joskus aikanaan. Sattuupa niin, että laitteeseen ilmaantuukin todellinen vika, jota kaveri ryhtyy ensin putkia vaihtamalla paikallistamaan. Koska hänellä ei ole varmaa tietoa käytetyiltä näytävien putkien kunnosta, hän melko varmasti ei tarjoa niitä laitteeseen, vaan ottaa laatikosta aivan uusia. Kun tällaista järjenvastaista touhua on harrastettu muutamn vuoden ja miehen ajan, niin voi ainoastaan kuvitella minkälainen sekasotku radioaseman putkivarastossa vallitsee. Itse pääpoholainenkaan ei enää ota niistä selkoa. Ei auta muu kuin viedä koko roska radiohuoltoon mitattavaksi ja se maksaa rahaa.

Tarkastellaanpa mitä tapahtuu silloin, kun laitteeseen on ilmaantunut jokin vaikeammin paikallistettava vika, jota varten on täytynyt kutsua huoltomies laivalle. Teknikko tutkii laitteen sekä paikallistaa vian johonkin määrättyyn piiriin. Hän varmistuu ensin putkia vaihtaen, että niissä ei ole vika. Vika löydetään ja korjataan, mutta laite pysyy edelleen mykkänä. Ryhdytään uudelleen tutkimaan asiaa alusta. Päädytään samaan piiriin. Mutta vikaa vain ei rupea löytymään. Tällä tavoin kulutetaan kallista aikaa ja tupakkaa. Kunnes sitten viimeinen konsti on tutkia, onko laitteeseen asetettu serviceputki kunnollinen. Havaitaankin, että varaosalaatikosta otettu putki on viallinen. Tällaisen järjettömän "säästämisen" ansiosta on laskutunteja saatu kertymään lisää.

Kannattaako vanhojen putkien säästäminen?

Olettakaamme, että laatikon pohjalle on vuosien mittaan kertynyt ns. epävarmoja putkia 20—30 kappaletta. Haluaisimme saada selvän niiden kunnosta. Lähdemme siitä, ettemme itse vie niitä laivalta mihinkään, vaan soittamme radiohuoltoon, josta tulee mies "alas" noutamaan ne. Työtunnit alkavat juosta siitä hetkestä alkaen, kun mies lähtee (autolla) verstaalta liikkeelle. Hän noutaa putket, palaa takaisin huoltoon, mittaa ne sekä suorittaa merkinnät niihin, ja palauttaa ne laivalle. Emme uskalla kuvitella, että mainittu operaatio voitaisiin suorittaa alle 3—4 tunnin. Voimme olla melko varmoja myös siitä, että todellinen työtuntimäärä on laskussa korotettu toiseen potenssiin. Arvioimme verstaan veloittamaksi tunti hinnaksi noin 20—25 mk. Nyt saattaakin käydä niin, että noista paristakymmenestä putkesta on täysin käyttökelpoisia ainoastaan muutama. Ei tarvitse ol-

la liikemies tajutakseen, että testausoperaatio oli joka suhteessa täysin järjetön ja kannattamaton toimenpide. Kumpi siis on terveen järjen mukasta: mittaattaa vanhoja risoja ja saada takaisin ehkä muutama käyttökelpoinen putki huomattavaan ylihintaan vaiko ostaa kokonaan uudet, useampi ja käyttövarmempi putki samoin kustannuksin?

Olettakaamme, että testaus antaa takaisin suurimman osan käyttökelpoisina (noin 90 %:na), niin todennäköisesti putkien vaihtoja on suoritettu täysin aiheettomasti.

Varsinaisen aiheen valitusvirteemme on antanut huomio, jonka teimme ryhtyessämme suorittamaan laitteissa rutiinitarkastusta. Test-mittareiden lukemat antoivat aiheen putkien lähempään tarkasteluun. Päävastaanottimen kaikissa putkissa oli jonkun radiohuollon virallinen test-lappu. "Test. OK ja pvm". Välijakso- ja oskillaattoriputkien sisältö oli mielenkiintoinen. Kolmen neljän putken kyljessä oli lappu merkinnöin: "interm. short, low emission, 60 %" jne. Siis kaikki putket oli annettu joskus testata, mutta vialliset oli siitä huolimatta pantu laitteeseen takaisin. Sama ilmiö toistui lähettimessä. Poistimme viallisen putken laitteesta ja kaivelimme varaputkilaatikosta "tested OK pvm"-merkinnöin varustetun putken, jota tarjosimme tilalle. Mutta kuinka kävikään, vastaanotin oli ja pysyi pimeänä. Putki oli viallinen, mutta lojui varaputkilaatikossa ja kaiken lisäksi OK-merkinnöin varustettuna. Täsmälleen samoin kävi lähettimen MF oskillaattorissa, josta poistimme heikon 807:n ja otimme laatikosta hyvin uudelta vaikuttavasta pakkauksesta "uuden". Lähetin ei toiminut. Putki oli kaput. Tällaista menettelyä tekisi mieli nimitellä tahalliseksi sabotoinniksi.

Sovitaa siinä, että jos ja kun putken vaihto laitteeseen on suoritettu, vanhaa putkea ei missään tapauksessa sekoiteta uusien joukkoon. Ja jos käytettyä putkea on syystä tai toisesta säilytettävä, niin tehtäköön putken kylkeen selvä ja kestävä merkintä mielellään pvm:n kera sen edesottamuksista. Muuten erittäin sopivaa kaikenlaisten pienten merkintöjen suorittamiseen ovat kauppalikkeille tarkoitetut ns. hinnoitteulipukkeet. Niitä on saatavana erikokoisia ja liima itsessään, joten niiden avulla merkintöjen suorittaminen on vaivatonta.

Eric Longfellow

SUOSIKAA ILMOITTAJIA

SR:n TOIMINTAA JA TIEDOTUKSIA

1.2. 1968—31. 3. 1968

Liiton hallituksen kokouksia on pidetty 2. 2., 9. 2., 26. 2. ja 23. 3. 1968. Vuosikokous pidettiin 17. 2. 1968.

Merenkulkijain kurinvalvontalautakunta on antanut radiosähkötäjä Aarno Oskar Ahlgrenille ottokatselmuskiellon ajaksi 10. 2. 1968—31. 12. 1968. Tämän johdosta on Posti- ja lennätinhallitus peruuttanut Ahlgrenille 26. 11. 1955 antamansa II lk kansainvälisen radiosähkötäjän pätevyystodistuksen 17. 2. 1968 alkaen 31. 12. 1968 saakka. Edellä mainitun johdosta erotettiin radiosähkötäjä Aarno Oskar Ahlgren sääntöjen 3 §:n nojalla Suomen Radiosähkötäjäliiton jäsenyydestä 17. 2. 68 alkaen oikeudella anoa uudelleen jäsenyttä liitosta 1. 1. 1969 alkaen.

Liiton jäsenluettelosta on poistettu 3. 2. 1968 Kuopiossa kuollut radiosähkötäjä Pentti Olavi Talvenheimo, jäsennumero 650 ja 7. 2. 1968 Väli-merellä kuollut m/t Wiikngin radiosähkötäjä Ennio Pietiläinen, jäsennumero 995.

Radiosähkötäjä Birgitta Kristina Karlsson, joka erotettiin liitosta 1. 1. 1968 jäsenmaksujen määräkäsien suorittamisen laiminlyönnin johdosta, hyväksyttiin 22. 3. 1968 uudelleen liiton jäseneksi entisellä jäsennumerolla 1007.

Helmikuun 7 päivänä 1968 neuvotteluissa hyväksyttiin ja allekirjoitettiin laivaradiosähkötäjiä koskeva työehtosopimus Merenkulun Työnantajaliiton ja Utrikessjöfartens Arbetsgivareföreningin kanssa.

Lübeckin kaupunginvaltuusto on 6. 2. 1968 lähettänyt liitolle kutsun osallistua Lübeckissä kesäkuun 10—12 päivinä 1968 pidettävälle Itämeren laivaliikenne ja satamapäiville. Liiton hallitus totesi ettei liitolla ole mahdollisuuksia lähettää edustajansa mainituille päiville.

ITF:n 29. kongressi pidetään 27. 7.—3. 8. 1968 Wiesbadenissa, jossa liittoa tulee edustamaan toiminnanjohtaja.

Maaliskuun 1 päivänä 1968 neuvotteli liitto Posti- ja lennätinhallituksen kanssa v. 1969 menotavioon otettavista esityksistä. Tällöin hyväksyi Pih seuraavat ehdotukset: vakinaisiksi 3 viestijohtajaa A 20, 1 radiosähkötäjä 1 pl A 18 (M:hamina) ja 8 radioisähkötäjä 2 pl A 17 (Kotka 1, H:ki 3, M:hamina 4). Uudet tilapäiset: 1 liikennetarkastaja 1 1. A 24, 1 liikennetarkastaja 2 1 A 22 ja 1 liikennetarkastaja ap A 20 sekä 6 radiosähkötäjä 1 pl A 18.

Maaliskuun 8 päivänä Sisäasiainministeriölle lähettämässään kirjeessä ehdotti liitto poliisiradiosähkötäjien virkanimikkeiden ja palkkausluokkien muuttamista valtion vuoden 1969 tulo- ja menoarviota varten siten, että nykyiset virkanimikkeet ja palkkausluokat ylikonstaapeli A 16, vanh. konstaapeli A 14 ja nuor. konstaapeli A 12 muutetaan vastaavasti viestijohtaja A 21 ja radiosähkötäjä A 19.

Maaliskuun 6 päivänä 1968 neuvotteli liitto yhdessä toisten merenkulkujärjestöjen kanssa Valtiovarainministeriössä järjestöjen aikaisemmin tekemästä ehdotuksesta merimiesten tullivapaiden tuomisten tulli- ja verotusarvojen muuttamisesta. Neuvotteluissa todettiin että eräistä muutoksista olisi nykyisiin määräyksiin tehtävä, mutta tullivapaiden tuomisten määrän suurentamista vastusti hallitus-sihtööri Kalliala sillä perusteella, että tullit ovat huomattavasti alentuneet siitä lähtien kuin nykyiset määräykset tulivat voimaan. Asia jäi vielä avoimaksi.

Maaliskuun 19—21 päivinä 1968 pidettiin Helsingissä pohjoismaiden merimieslakikomiteain puheenjohtajistojen ja sihteeristöjen yhteinen konferenssi, jossa käsiteltiin ja vertailtiin niitä muutosehdotuksia, joita merimieslakikomiteat kussakin eri maassa ovat tähän mennessä tehneet merimieslakiin. Tarkoituksena on saada mahdollisimman samansisältöinen merimieslaki jokaiseen pohjoismaahan. Konferenssiin osallistui kaikkiaan 22 merimieslakikomiteain jäsentä Ruotsista, Norjasta, Tanskasta ja Suomesta. Suomesta osallistuivat konferenssiin kaikki merimiesasiainneuvottelukunnan jäsenet, jonka puheenjohtaja vanh. hallitussihtööri Veikko Kanerva toimi konferenssin puheenjohtajana. Sihteerinä toimi Merimieseläkekassan toimitusjohtaja Jaakko Oravisto. Sosiaaliministeriö tarjosi konferenssiin osallistuneille päivällisen Köningstedtin edustuskartanossa.

Kaikki merenkulkijajärjestöt ovat päättäneet osallistua Helsinkiin pystytettävään merenkulkijain muistomerkkin rakennuskustannuksiin. Liiton hallitus päätti radiosähkötäjien osuutena lahjoittaa tähän tarkoitukseen 1000 markkaa, eli 5 mk jokais- ta laivajäsentä kohden.

IMCO:n radiojaoston kokous pidetään Lontoossa 8—11. 4. 1968. Koska liiton saamien tietojen mukaan tullaan tällöin tässä konferenssissa tekemään varustamojen taholta ehdotus joka hyväksyttynä merkitsisi olellista huononnusta nykyisiin radioturvallisuusmääräyksiin merellä, kääntyi liitto 25. 3. 1968 päivätyllä kirjeellä Merenkulkuhallituksen merenkulkuosaston puoleen esittäen vakavan vetoituksen, että Merenkulkuhallitus, lähettämässään edustajansa mainittuun IMCO:n radiokokoukseen, antaisi edustajalleen sellaiset ohjeet ettei Suomen taholta voitaisi hyväksyä mitään sellaisia muutoksia nykyisiin kansainvälisiin sopimuksiin jotka huonontaisivat radiosähkötyslaitteiden pitovelvollisuutta koskevia turvallisuusmääräyksiä.

Liiton toimihenkilöt ovat kesälomalla seuraavasti: Österlund 17. 6.—29. 6 ja 1. 8—19. 8. Jaatinen: 1. 7—30. 7 ja Koivisto 24. 6—19. 7 ja 12. 8—26. 8.

Liiton toimisto on avoinna huhti-toukokuussa klo 08.00—16.00, kesä-elokuussa klo 08.00—15.00 ja syys-lokakuussa klo 08.00—16.00. Huhti-lokakuussa on toimisto suljettuna lauantaisin.

Helsinki 31. 3. 1968.

Tj

HUOMIO

TÄRKEÄ TIEDOTUS HERROILLE SÄHKÖTTÄJILLE

Palvelemme Teitä erittäin edullisesti ja varmasti Kielin kanavassa.

Päivä- ja yöpalvelu. Edulliset hinnat pienissäkin tilauksissa.

Keskustelkaa asiasta koko laivahenkilökunnan kanssa ja tilatkaa uusi Suurluettelonni. Uusi luettelo matkaradioista on nyt saatavissa.

Tilatkaa jo tänään kokeeksi niin voimme henkilökohtaisesti neuvotella edullisista toimitusehdoistani.

Suurempia tilauksia voimme toimittaa myös tanskalaisiin satamiin.

Kirjoittakaa jo tänään, se on Teille edullista.

Firma Werner Gerberding 23 Kiel, Nietzschesstr. 29

Telefon: Kiel 50 342 - Telegramme: 50 342 Gerberding Kiel

TOIMIPAIKKOJEN VAIHDOKSIA

22. 1. -68—30. 3. 1968

22.1.-68	Artti Taipale	ma Arla	Paikanhakijoita helmikuussa 50. Paikkoja väli-
25.,, „	Karl Nyman	ha Ostrobotnia	tetty 3.
29.,, „	Johan Nyberg	jm Tarmo	
2.2.-68	Martti Aho	ma Herakles	1.3.-68 Pertti Salomaa ma Finnmill
3.,, „	Kurt Svahnström	ma Botnia	1.,, „ Heikki Tuominen ma Alca
6.,, „	Aarre Sihvo	ma Tervi	5.,, „ Jean Sucksdorff ma Bore VI
7.,, „	Matts Appel	ma Bore VI	10.,, „ Tapio Kytömaa ma Wirma
7.,, „	Erkki Suikki	ma Finnfighter	10.,, „ Esko Moilanen ma Tervi
8.,, „	Pentti Kaukoranta	ma Presto	12.,, „ Matti Kivistö ma Malla
9.,, „	Pekka Lepistö	ma Passad III	12.,, „ Martti Myöhänen ma Atalaya
12.,, „	Erkki Kurvinen	ma Wiikinki	14.,, „ Kauko Heikkilä ma Mylle
12.,, „	Leo Suutarinen	ma Simpele	14.,, „ Matti Kettunen ma Orion
13.,, „	Marja-Liisa Immonen	ha Constantia	14.,, „ Juho Timonen ma Finnseal
14.,, „	Seppo Sirviö	ma Actinia	16.,, „ Timo Ojaniemi ma Tyysterniemi
15.,, „	Pentti Särkkä	m/t Nunnalahti	22.,, „ Timo Kahila ma Sommarö
22.,, „	Uljas Läike	ma Alppila	25.,, „ Kalevi Silvasto ma Finnhansa
23.,, „	Veikko Erkkö	ma Atalaya	26.,, „ Hannu Niemelä ma Ronny
27.,, „	Into Laine	ha Bore	28.,, „ Aarne Keisteri ma Arcturus
27.,, „	Kalevi Mäkinen	ma Finnarrow	30.,, „ Keijo Piessa ma Rekola
28.,, „	Antero Zetterberg	ma Finnbirch	
29.,, „	Kalevi Silvasto	ma Finnpartner	Paikanhakijoita maaliskuussa 50. Paikkoja väli-
			tetty 2 joista 1 Ruotsiin.

SUOMEN TANKKILAIVA OY

Hopeasalmentie 48

Helsinki 57

puh. 688 041

M/T	WIPUNEN	19.745 dwt	M/S	WIIRI	13.514 dwt
"	WIRMA	19.354 "	"	WILKE	13.514 "
"	WIIKINKI	15.277 "	"	WIHURI	14.073 "
"	WIRAKEL	14.743 "	"	WISA	13.893 "
"	PRESTO	20.314 "	"	Uudisrakennus	n. 14.000 "
"	PRONTO	20.270 "	"	Uudisrakennus	n. 14.000 "
"	PENSA	16.824 "			

Suomen Radiosähkötäjäliitto r.y.

Postiosoite: Sepäkatu 13, Helsinki 15
Sähkeosoite: Radioliitto, Helsinki
Puh. 635 320, toiminn. joht. suoraan 669 868.
Postisiirtotili: 7590

Toiminnanjohtaja ja taloudenhoitaja:

Erkki Koivisto
Valkjärventie 15 Laajalahti, puh. 461 447

Puheenjohtaja:

Tarmo Nuotio

Varapuheenjohtaja:

A. Helin

Hallituksen jäsenet:

E. Koivisto, V. Jyvä, P. Siili

Hallituksen varajäsenet:

E. Hallamaa, P. Mervi, B. Osterlund,
T. Kiiski, M. Teriö

"Radiosähkötäjä"

Vastaava toimittaja: P. Siili, Ida Aalbergintie 3
B 11, Helsinki 40, puh. 578 869

Ilmoitusten hankkija: Bertel Osterlund
Sepäkatu 13, Helsinki 15, puh. 635 320

Ilmoitushinnat v. 1968 ilmoitus
kerta-

Etusivu ja 1/2-sivu 170.— 10 %:n
1/2-sivu 120.— alennus
1/4-sivu 75.— vuosi-il-
1/8-sivu 40.— moittajille

Ilmoitusten oltava toimituksen käytettävissä 2 viik-
koa ennen kunkin numeron ilmestymistä eli tammi-,
maalisk., touko-, heinä-, syys- ja marraskuun lop-
puun mennessä.

Tilaushinta mk 10.— vuodelta; irtonumero 2.—